

Odbor za ribarstvo

2021/2012(INI)

21.6.2021

MIŠLJENJE

Odbora za ribarstvo

upućeno Odboru za industriju, istraživanje i energetiku

o europskoj strategiji za energiju iz obnovljivih izvora na moru
(2021/2012(INI))

Izjaviteljica za mišljenje: Catherine Chabaud

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za ribarstvo poziva Odbor za industriju, istraživanje i energetiku da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 21. studenog 2011. naslovljenu „Razvoj pomorske strategije za područje Atlantskog oceana” (COM(2011)0782) i kasniju komunikaciju Komisije od 23. srpnja 2020. pod nazivom „Novi pristup Pomorskoj strategiji za Atlantik – Akcijski plan za područje Atlantika 2.0” (COM(2020)0329),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. svibnja 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote” (COM(2020)0380);
- uzimajući u obzir preporuke Komisije iz svibnja 2020. u cilju pozitivne interakcije odobalnih vjetroelektrana i ribarstva,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 11. lipnja 2020. o plavom gospodarstvu za 2020.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. srpnja 2020. naslovljenu „Strategija za vodik za klimatski neutralnu Europu” (COM(2020)0301),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 17. rujna 2020. naslovljenu „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. – Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana” (COM(2020)0562),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. studenoga 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za iskorištavanje potencijala energije iz obnovljivih izvora na moru za klimatski neutralnu budućnost” (COM(2020)0741),
- uzimajući u obzir Direktivu 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji)¹,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica²,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore³,
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/89/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja

¹SL L 164, 25.6.2008., str. 19.

²SL L 20, 26.1. 2010., str. 7.

³SL L 206, 22.7.1992., str. 7.

2014. o uspostavi okvira za prostorno planiranje morskog područja⁴,

- uzimajući u obzir cilj strategije EU-a za vodik da se do 2030. postigne kapacitet za elektrolizu povezan s obnovljivim izvorima energije od 40 GW,
 - uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC) i njezin Protokol iz Kyota te Pariški sporazum,
 - uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti,
 - uzimajući u obzir izvješće o globalnoj procjeni biološke raznolikosti i usluga ekosustava, koje je 31. svibnja 2019. objavila Međuvladina znanstvenopolitička platforma o biološkoj raznolikosti i uslugama ekosustava (IPBES),
 - uzimajući u obzir posebno izvješće Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) pod nazivom „Globalno zatopljenje od 1,5 °C”, njegovo peto izvješće o procjeni (AR5) i objedinjeno izvješće o toj temi, posebno izvješće o klimatskim promjenama i tlu te posebno izvješće o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena,
 - uzimajući u obzir studiju o utjecaju upotrebe vjetera i drugih obnovljivih izvora energije na moru na europsko ribarstvo, koju je Odbor za ribarstvo zatražio u studenome 2020.,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2018. o međunarodnom upravljanju oceanima: plan za budućnost naših oceana u okviru ciljeva održivog razvoja do 2030.⁵,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi⁶,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu⁷,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju o utjecaju priobalnih vjetroelektrana i drugih sustava za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na sektor ribarstva (2019/2158(INI)),
1. podsjeća na cilj EU-a da najkasnije do 2050. postigne klimatsku neutralnost; ističe dogovor postignut između Europskog parlamenta i Vijeća o europskom propisu o klimi, kojim se utvrđuje cilj smanjenja emisija za najmanje 55 % do 2030. u usporedbi s 1990. te se istodobno jamči da će stvarna smanjenja dosegnuti barem 57 %, s ciljem postizanja pravednog udjela EU-a u provedbi Pariškog sporazuma, a posebno njegova cilja da se porast globalne temperature ograniči na 1,5 °C iznad predindustrijskih razina; naglašava važnost prijelaza na čistu energiju kojim će se uvoz fosilnih goriva svesti na najmanju moguću mjeru, otvoriti nova radna mjesta, razviti zajednice i podići životni standard svih građana EU-a te će se doprinijeti oporavku nakon pandemije bolesti COVID-19;
 2. ističe da je energija iz obnovljivih izvora ključna za dekarbonizaciju te da se mora uvesti na koordiniran način u svim europskim morskim bazenima, pri čemu se trebaju

⁴SL L 257, 28.8.2014., str. 135.

⁵SL C 458, 19.12.2018., str. 9.

⁶SL C 232, 16.6.2021., str. 28.

⁷Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.

uzeti u obzir sva tri stupa održivosti; konstatira cilj Komisije da kapacitet energije iz obnovljivih izvora na moru dosegne 340 GW do 2050.; u tom pogledu skreće pozornost na pravo država članica da odluče o strukturi svoje kombinacije izvora energije, u skladu s člankom 194. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

3. podsjeća da energija iz obnovljivih izvora na moru ima socijalni, ekonomski i prostorni utjecaj na ribarstvo i akvakulturu te na ekosustave i biološku raznolikost, primjerice zbog premještanja ribolovnih područja, podvodnog onečišćenja bukom i rizika od sudara; stoga poziva da se mreže, obvezni dijalog te učinkovita i kontinuirana suradnja s ribarima, proizvođačima u akvakulturi i njihovim organizacijama uspostave u ranoj fazi kako bi se osigurala poštena i odgovarajuća koegzistencija aktivnosti putem učinkovitog sudjelovanja, posebno u područjima za instalacije i mrežnu infrastrukturu te sigurnosnim zonama, uz povratne informacije o iskustvima i razmjenu najboljih praksi da bi se zajamčilo prihvaćanje;
4. naglašava da je prije provedbe projekta potrebno provesti odgovarajuću gospodarsku, društveno-gospodarsku i sociokulturnu procjenu učinka te uzeti u obzir lokalne ekosustave i posebnosti, uz integrirani pristup upravljanju s pomoću prostornog planiranja morskog područja; predlaže izradu transparentnih smjernica o tome kako ublažiti potencijal za sukobe, među ostalim putem mjera ublažavanja i različitih oblika kompenzacije, te stvoriti jednake uvjete za ribarstvo i energiju iz obnovljivih izvora na moru; u tom pogledu pozdravlja inicijativu Komisije te je potiče da provede daljnju analizu o međudjelovanju energije iz obnovljivih izvora na moru i drugih aktivnosti na moru;
5. ističe potrebu za izbjegavanjem dugoročnih negativnih učinaka uređaja za obnovljivu energiju na moru na morski okoliš, ekosustave, riblje stokove i biološku raznolikost, uključujući međunarodnu migraciju ptica, a time i na ribarstvo u cjelini, i to tijekom njihova cijelog životnog ciklusa, od izgradnje preko rada do stavljanja izvan pogona, a posebno učinaka na morske i zračne struje, generiranje valova, amplitude plime i oseke, kretanje sedimenta s dna, infrazvuk koji stvaraju rotirajuće lopatice i koji može odvratiti ribu i morske sisavce, elektromagnetska polja oko podvodnih kabela i podvodnu buku od postavljanja stupova; stoga naglašava važnost detaljnih studija za procjenu takvih učinaka postojećih uređaja za energiju iz obnovljivih izvora na moru;
6. pozdravlja zalaganje Komisije u strategiji da olakša dijalog o ekološkoj, gospodarskoj i socijalnoj održivosti energije iz obnovljivih izvora na moru te da promiče „zajednicu prakse” u kojoj svi dionici, uključujući industriju, nevladine organizacije, ribare i znanstvenike, mogu razmjenjivati stajališta, dijeliti iskustva i raditi na zajedničkim projektima u ranoj fazi;
7. poziva države članice i Europsku komisiju da olakšaju provedbu programa proizvodnje energije u zajednici kojima se obalnim zajednicama i zadrugama, uključujući ribare, omogućuje da proizvode vlastitu električnu energiju i dobit ponovno ulažu u zajednicu;
8. ističe da će na male ribare posebno utjecati promjene kao što su prostorna raspodjela i dostupnost morskih vrsta koje se komercijalno love, zatvaranje ribolovnih područja iz sigurnosnih razloga ili uvođenje promjena u ribolovne aktivnosti ili metode jer možda nemaju imati kapacitete za preseljenje u udaljenija ribolovna područja ili promjenu

ribolovne metode, osobito ako se odobalne vjetroelektrane nalaze u teritorijalnim vodama (12 nautičkih milja od obale);

9. ističe da se načelo predostrožnosti, u skladu s člankom 191. stavkom 2. UFEU-a, treba primijeniti u slučaju da se odluke moraju donijeti prije nego što je dostupno potrebno znanje ili informacije;
10. naglašava da bi se energija iz obnovljivih izvora na moru trebala upotrebljavati kroz pristup koji karakterizira uzajamna korist i temeljiti se na detaljnoj procjeni kojom se osigurava korist za ribare i lokalne zajednice; ističe da takvim pristupom svaka aktivnost ima koristi od druge, uključujući, na primjer, koristi za morsku biološku raznolikost i očuvanje ribljih stokova putem učinka grebena i učinka rezervata, za znanje o moru prikupljanjem podataka putem senzora na infrastrukturi te za otvaranje lokalnih radnih mjesta, uključujući razvoj i modernizaciju luka, posebno ribarskih luka, što znači korist za cijelu zajednicu, od građana, ribara i lokalnih zajednica do industrija i znanstvenika; u tom pogledu smatra da bi trebalo promicati pozitivan učinak infrastrukture i naglašava da se prednost mora dati postizanju mogućnosti dijeljenja prostora, što je iznimno važno kako bi se ostvarila situacija u kojoj svi imaju koristi, i održivo ribarstvo i sektor energije na moru;
11. poziva Komisiju i države članice da stalno unapređuju sudjelovanje svih dionika, uključujući ribare, te da poboljšaju prekograničnu suradnju, uključujući suradnju s Ujedinjenom Kraljevinom, u pomorskom prostornom planiranju pri izradi, reviziji i provedbi planova država članica; u tom pogledu naglašava da je potrebno pronaći rješenja za zajedničke probleme, integrirati priključivanje na elektroenergetsku mrežu i učiti iz najboljih praksi; naglašava da je pravilno prostorno planiranje ključno kako bi se izbjeglo povećanje prostornih sukoba u europskim vodama, na koje je upozoreno u analizi prostornog preklapanja; u tom pogledu poziva države članice da uzmu u obzir potrebu da se izbjegnu negativni učinci odobalnih sustava obnovljive energije na okoliš te na socioekonomsku i teritorijalnu koheziju, posebno u regijama koje ovise o ribarstvu; stoga se zalaže da ih se postavi dalje od ribolovnih područja;
12. poziva sve države članice da na prostorno planiranje morskih područja primijene pristup utemeljen na ekosustavima iz članka 1. stavka 3. Direktive 2008/56/EZ i članka 5. stavka 1. Direktive 2014/89/EU kako bi se osiguralo da se ukupni pritisak svih aktivnosti zadrži na razinama koje su kompatibilne s postizanjem dobrog stanja okoliša te da istodobno doprinosi održivom korištenju morskih dobara i usluga; u tom pogledu pozdravlja cilj strategije da se osigura dugoročan okvir kojim se promiče dobra koegzistencija između odobalnih objekata i drugih oblika korištenja morskog prostora, doprinosi zaštiti okoliša i omogućuje prosperitet ribarskih zajednica;
13. apelira na države članice da u korist lokalnih ribara utvrde posebna povijesna i tradicionalna ribolovna područja kao područja na kojima se ne smije proizvoditi energija iz obnovljivih izvora na moru;
14. ističe da bi se energija iz obnovljivih izvora na moru mogla uvesti u zaštićenim morskim područjima, s upravljačkim odborima koji se sastoje od relevantnih dionika, uključujući gospodarske sektore kao što je ribarstvo, kao i znanstvenika, nevladinih organizacija, lokalnih zajednica i javnih uprava te koji olakšavaju suradnju i dijalog,

ako se poštuju ciljevi očuvanja u skladu s primjenjivim zakonodavstvom i smjernicama EU-a o prirodi, kako bi se smanjio učinak na ribarstvo;

15. podsjeća da je energija vjetra na moru jedna od najnaprednijih tehnologija, no da su druge tehnologije koje imaju manji utjecaj na ribarstvo i akvakulturu isto tako obećavajuće i u nekim slučajevima već dostupne, na primjer toplinska energija, energija valova, energija plime i oseke, biogoriva iz algi itd. te da mogu biti prikladnije u nekim ribolovnim područjima;
16. potiče Komisiju i države članice da usvoje ambiciozan pristup razvoju plutajućih odobalnih vjetroelektrana koje imaju potencijal za razvoj u dubokomorskim područjima, proširenjem održive zone za razvoj energije vjetra uz istodobno smanjenje vidljivosti s obale i učinka tijekom izgradnje;
17. u tom pogledu ističe potencijal vodika iz obnovljivih izvora, u kombinaciji sa sustavima obnovljive energije, što se odražava u cilju strategije EU-a za vodik da se do 2030. postigne 40 GW kapaciteta za elektrolizu povezanog s obnovljivim izvorima energije;
18. poziva na dodatnu potporu istraživanju i razvoju kako bi se ubrzalo uvođenje različitih tehnologija obnovljive energije na moru te potiče daljnje praćenje utjecaja na okoliš, znanstvene analize i razmjenu podataka s obzirom na to da se stalno razvijaju nove politike, saznanja i tehnologije;
19. naglašava da su kombinacije izvora energije najudaljenijih regija i otoka u velikoj mjeri ovisne o uvozu fosilnih goriva unatoč prilikama za korištenje obnovljivih izvora energije; stoga poziva Komisiju i države članice da prilikom provedbe europskog zelenog plana obrate posebnu pozornost i namijene posebna sredstva za razvoj obnovljivih izvora energije na moru u tim područjima kako bi se smanjila njihova ovisnost o fosilnoj energiji; poziva na to da se pri izradi projekata koji su prihvatljivi za financiranje u obzir uzmu posebne značajke otoka;
20. poziva Komisiju i države članice da kao prioritet olakšaju osposobljavanje i obrazovanje o energiji iz obnovljivih izvora na moru za obalne zajednice, najudaljenije regije i otoke EU-a kako bi se osigurala pravedna tranzicija za zajednice i sektore koji su najviše pogođeni klimatskim promjenama;
21. naglašava da je za procjenu učinka energije iz obnovljivih izvora na moru na druge aktivnosti, kao što su ribarstvo, lokalne zajednice i ekosustavi, potrebna dugoročna i sveobuhvatna vizija; poziva na to da se za te projekte uvede pristup temeljen na kružnom gospodarstvu i životnom ciklusu; smatra da je od ključne važnosti u tu svrhu prije provedbe projekata provesti procjenu infrastrukture kako bi se posebnim materijalima i dizajnima infrastrukture poticao ekološki koncept, čime se može poboljšati razvoj lokalne biološke raznolikosti, te kako bi se planirao kraj projekta, na primjer korištenjem metoda recikliranja ili očuvanjem infrastrukture kao umjetnog grebena, pri čemu se mora voditi računa o svim dugoročnim održivim učincima te se moraju poštovati načela kružnoga gospodarstva;
22. poziva Europsku komisiju da nastavi provoditi potrebne procjene učinka i da redovito obavještava Parlament.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	16.6.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 23 -: 3 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Izaskun Bilbao Barandica, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Rosanna Conte, Rosa D'Amato, Giuseppe Ferrandino, João Ferreira, Søren Gade, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Grace O'Sullivan, Manuel Pizarro, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Annie Schreijer-Pierik, Peter van Dalen, Emma Wiesner, Theodoros Zagorakis
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Manuel Bompard, Raffaele Stancanelli, Annalisa Tardino

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

23	+
PPE	François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Niclas Herbst, Francisco José Millán Mon, Annie Schreijer-Pierik, Theodoros Zagorakis, Peter van Dalen
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Pierre Karleskind, Emma Wiesner
S&D	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Giuseppe Ferrandino, Predrag Fred Matić, Manuel Pizarro
The Left	Manuel Bompard, João Ferreira
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Grace O'Sullivan, Caroline Roose

3	-
ECR	Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli
ID	France Jamet

2	0
ID	Rosanna Conte, Annalisa Tardino

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani